

ปาฐกถาในพิธีเปิดประติมานุสรณ์ 6 ตุลา ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 6 ตุลาคม 2543 คัด
จากวารสาร สืบสาน ฉบับที่ 20 (มกราคม 2544) หน้า 6-11

บทเรียนจากเหตุการณ์ 6 ตุลาซึ่งสังคมไทยไม่ยอมรับ

ธงชัย วินิจจะกุล

ผมมี 2 ประเด็นใหญ่ที่จะขอกว่าในวันนี้

ประการแรก บทเรียนจากเหตุการณ์ 6 ตุลา ซึ่งดูเหมือนว่าสังคมไทยไม่ยอมรับ

ประการที่สอง ขอกว่าอีกสักครั้งถึงสังคมไทยจัดการอย่างไรกับประวัติศาสตร์บาดแผล

1. บทเรียนทางประวัติศาสตร์

คงมีบทเรียนมากมายที่เราจะได้คิดได้เรียนรู้ แต่ในวันนี้ผมขอเน้นเพียงประการเดียว ซึ่งผมเห็น
ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งของโศกนาฏกรรมเมื่อปี 2519 และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะมีส่วน
ผลักดันหรือถ่วงรั้งอนาคตของเรา

บทเรียนสำคัญที่จะกล่าวถึงนี้ ยังเรียนรู้กันไม่พอ รัฐ กลไกรัฐ ผู้ครองอำนาจ และคนไทยจำนวน
มากมหาศาล ไม่ยอมรับตระหนักเรียนรู้อย่างจริงจัง จนเกิดความรุนแรงเมื่อพฤษภาคม 2535 อีกครั้ง
แต่ดูเหมือนว่าสังคมไทยยังใส่ใจเรื่องนี้น้อยเหลือเกิน

นั่นคือ สังคมไทยไม่เปิดพื้นที่ให้แก่ความแตกต่างขัดแย้งกับรัฐ (ไม่ใช่รัฐบาล) รวมถึงความคิด
อุดมคติที่แหวกกรอบ นอกคอก ผิดแผกจากขนบความเชื่อทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ขัดแย้งกับ
รัฐและสถาบันหลักของสังคมไทย

เราไม่รู้จักจัดการกับความขัดแย้งกับรัฐ อันเกิดจากความคิดที่แตกต่างและความคิดนอกคอก และ
พวกนอกคอก

เราไม่ตระหนักว่า ความคิดที่แตกต่างขัดแย้งกับรัฐจนถึงนอกคอก เป็นทรัพยากรอันมีคุณค่า
อาจจะไม่ใช่สำหรับปัจจุบัน แต่สำหรับอนาคตของสังคมไทย

อุปสรรคต่อการเปิดใจให้กว้างในระดับรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทย มีอยู่ 2 ประการที่จะเน้นใน
ที่นี่

อุปสรรคประการแรก เรายึดมั่นถือมั่นในความสามัคคีอย่างผิดๆ และเกินขอบเขต เราพอใจกับการ
คิดเหมือนๆ กันไปหมดในเรื่องสำคัญ ตั้งแต่ในโรงเรียนประถมจนถึงรัฐสภา อ้างความสามัคคีจน
พรั่นเพรื่อ เพื่อกำราบกดปราบความคิดที่แตกต่าง ผลักไสความคิดแหวกแนวสร้างสรรค์ ให้
กลายเป็นความคิดนอกคอก

นี่เป็นความสามัคคีอย่างหยาบๆ ไม่ซับซ้อน จึงต้องใช้กำลังอำนาจอย่างดิบ ไม่ซับซ้อนในการควบคุมกล่อมเกล่าให้ผู้คนอยู่ในกรอบความคิดตามมาตรฐานที่รัฐต้องการ

นี่คือความสามัคคีอย่างตื่นขึ้น ที่อาจใช้ได้กับสังคมหุ่นยนต์ หรือครอบครัวเล็กๆ ที่มีพ่อบ้านรู้ดี เป็นใหญ่แต่เพียงผู้เดียว

แต่สำหรับสังคมที่ใหญ่โตซับซ้อน นี่คือ ทรรราชในนามของความสามัคคี

อุปสรรคประการที่สอง ต่อการเปิดใจกว้างในระดับรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทย คือ การยึดมั่นถือมั่นในประโยชน์ของชาติอย่างผิดๆ และเกินขอบเขต

ผลประโยชน์ของชาติ ส่วนรวม และเสียงข้างมาก กลายเป็นความชอบธรรมสูงสุด อำนาจรัฐราชการ และนักการเมืองอ้างว่าตนเองเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของชาติ ส่วนรวม และเสียงข้างมาก เพื่อใช้อำนาจบาตรใหญ่ ทำร้ายผู้ที่เห็นผลประโยชน์ของชาติต่างออกไป ทำร้ายเสียงข้างน้อย ปฏิเสธสิทธิของเสียงข้างน้อย

เราจึงมีคนในชาติจำนวนมหาศาล ที่ตกเป็นเหยื่อของผลประโยชน์แห่งชาติ

ในเมื่อประชาชนทุกคน เป็นเสียงข้างน้อยในแง่ใดแง่หนึ่งเสมอ ประชาชนจึงมีโอกาสเสมอภาคกันที่จะกลายเป็นเหยื่อของการกระทำ "เพื่อส่วนรวม"

ตัวอย่าง : เสียงส่วนใหญ่ในหมู่บ้านที่พ่อตาผมอยู่ คัดค้าน กทม. ที่จะทำถนนข้ามคลอง อันจะทำลายความสงบร่มรื่นของบ้านแถบนั้น กทม.บอกว่าเป็นส่วนรวม

และที่เราสู้กันดี ชาวบ้านแม่ขุนไม่เอาเขื่อนไฟฟ้า แต่ขอลำน้ำ พันธุ์ปลา และชีวิตปกติ รัฐบาลทุกชุดบอกว่าเป็นส่วนรวมต้องสร้างเขื่อน

โครงการรัฐที่ไม่เคยให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ มักอ้างผลประโยชน์ของชาติและส่วนรวม กำราบปิดปากผู้คัดค้านซึ่ง (แหงๆ) ไม่ใช่ประชากรส่วนข้างมากของประเทศ ทั้งๆ ที่ "ส่วนรวม" และ "ชาติ" ที่อ้างกันนั้น หาตัวตนไม่ได้ เป็นแค่การอ้างอำนาจชอบธรรมตามหลักประชาธิปไตยแบบผิดๆ

เพราะประชาธิปไตย ไม่ใช่ใบอนุญาตให้เสียงข้างมากบดขยี้ทำร้ายและทำลายเสียงข้างน้อย

ผลประโยชน์ของชาติหรือส่วนรวม ไม่ใช่อำนาจชอบธรรมที่จะทำลายวิถีชีวิตของประชาชนที่เหลือวิถีชีวิตที่ต่างไปจากที่รัฐบงการ

ประชาธิปไตยแบบไทยๆ กลายเป็นระบอบและกระบวนการที่รัฐใช้อำนาจบาตรใหญ่ ในนามของส่วนรวมและผลประโยชน์ของชาติ

ในแง่นี้ การเมืองไทยยังไม่ก้าวพ้นจากยุคศตวรรษที่ 19 มาสักเท่าไรเลย

เพราะว่านี่คือทฤษฎี ในนามผลประโยชน์ของชาติ

ความคิดและวาทกรรมว่าด้วยความสามัคคีและผลประโยชน์ของชาติ เอื้ออำนวยการใช้อำนาจ ในทางที่ผิดเพื่อกำราบปราบปรามความคิดที่แตกต่างขัดแย้งกับรัฐ เพื่อผลักดันให้อุดมคติความคิด แหกแนวให้กลายเป็นพวกนอกคอก อันตราย

เราไม่ควรหยุดอยู่แค่การยอมรับความแตกต่างความนอกคอก

เราควรตระหนักยิ่งไปกว่านั้นว่า ความแตกต่างจนถึงความนอกคอกคือทรัพยากรอันมีค่าต่อการ เปลี่ยนแปลง

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น?

เพราะความคิดที่แตกต่าง จนถึงแหวกแนว นอกคอก ล้วนเป็นฐานทางภูมิปัญญา ฐานความรู้ วัฒนธรรมที่สังคมสามารถเลือกใช้ในภาวะต่างๆ กันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

ความคิดที่แตกต่าง มักช่วยให้เห็นข้อบกพร่องขีดจำกัดของความคิดกระแสหลัก

บ่อยครั้ง ความคิดแตกต่างและแหวกแนวเกิดจากมุมมองที่มาพร้อมกับกระแสใหม่ๆ พลังเศรษฐกิจ สังคมใหม่ๆ

ความแตกต่างแหวกแนว จึงเป็นคลังภูมิปัญญาแก่สังคมจนถึงกับเป็นทางเลือกต่างๆ นานา เมื่อ กระแสหลักไม่สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การกำจัดและจำกัดความคิดที่แตกต่าง จึงเป็นการปิดหูปิดตาตัวเอง ปิดทางเลือกสำหรับอนาคต

ดังนั้น นอกจากจะยอมรับความแตกต่างและนอกคอกแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ที่คิด แตกต่าง และพวกแหวกแนว นอกคอก จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง เป็นพลังทางสังคมท่ามกลาง อิทธิพลใหม่ ๆ

ยิ่งไปกว่านั้น การปะทะทางความคิด ยังจะช่วยให้สังคมเติบโต มีวุฒิภาวะทางปัญญา รู้จักวิจารณ์ เลือกรับ ลอก ปลูก ทิ้ง อิทธิพลใหม่ๆ จากภายในและภายนอก "วัฒนธรรมแห่งการวิจารณ์" คือ ภูมิคุ้มกันที่จำเป็นสำหรับการเผชิญอิทธิพลภายนอกที่เราควบคุมไม่ได้

สังคมใดที่ทำให้ผู้คนคิดไปในทางเดียวกันจนเกินไป สามัคคีอย่างตันเขิน เปรียบเสมือนปลูกพืช พันธุ์เดียวในพื้นที่มหาซึ่งอาจให้ผลพวงมหาศาลในช่วงระยะสั้น แต่ยากที่จะเติบโตได้อย่างยั่งยืน และอาจพินาศราบเรียบ เมื่อเผชิญแมลงหรือโรคภัยใหม่ๆ ที่ไม่เคยรู้จัก

เมื่อ 4 ปี ก่อนในงานรำลึก 20 ปี 6 ตุลา เราย้ำกันว่า ใครจะเป็นสังคมนิยม คอมมิวนิสต์ ก็ไม่เห็นจะเป็นไร เป็นอดีตที่เราไม่จำเป็นต้องปิดบัง แต่กลับควรดีใจที่เราเกิดมาจริงจัง ไม่งอมมือ ไม่เสียชาติ เกิด

วันนี้ ผมอยากขอขยับไปอีกขั้นว่า เราต้องเปิดโอกาสแก่ความคิดอันหลากหลาย ให้มีส่วนร่วมใน

การสร้างสรรคสังคมโดยสันติ

ใครจะยังคงเป็นสังคมนิยม เป็นคอมมิวนิสต์ ก็ไม่เห็นจะเป็นไร

รัฐไม่มีสิทธิทำร้าย ทำลายพวกเขา หากเห็นแก่อนาคตของสังคมไทย

ในเมื่อความแตกต่างเป็นสิ่งจำเป็น เราจึงต้องรู้จักจัดการกับความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่าง หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้งกับรัฐ

ขออย่าว่าความสามัคคีจะต้องไม่หมายถึง ความไม่ขัดแย้งกัน

ความสามัคคี ควรจะหมายถึงภาวะที่ความขัดแย้งปะทะความคิดกันอย่างสันติ ไม่มีการทำร้าย และทำลายความแตกต่าง

ไม่มีการฆ่า จำกัด ในนามของความสามัคคี หรือผลประโยชน์ของชาติ

การจัดการกับความขัดแย้งกับรัฐ หมายถึง

วิธีการ เทคนิค การต่อรอง ประนีประนอม กระบวนการเจรจาขอยุติ นี้ไม่ใช่เรื่องง่าย และสังคมไทยยังขาดกลไกเหล่านี้อย่างยิ่ง ปล่อยให้ชาวบ้านรออยู่หน้าทำเนียบมา 2-3 เดือนแล้วดี ชาวบ้าน แล้วยังก้าวหาช้าว่าพวกเขาไม่ใช่คนไทย เป็นคนอื่น หรือทำให้ประชาพิจารณ์เป็นแค่ ประชาสัมพันธ์ แต่นี้กลับยังเป็นการจัดการในระดับเทคนิค

ที่สำคัญอย่างยิ่งในเบื้องต้น คือวัฒนธรรมทางการเมือง ที่รัฐยอมรับฟังตอบสนอง และให้มีส่วนร่วม

รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ไม่ใช่เจ้าของความชอบธรรมแต่ผู้เดียว รัฐและรัฐบาลทำพลาด ตัดสินใจผิดเสมอๆ เป็นสิ่งปกติ

รัฐจึงจำต้องรับฟัง ตอบสนอง และให้ความคิดที่แตกต่าง ประชาชน กลุ่มผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกับรัฐ มีส่วนร่วมในวันตัดสินใจทางการเมือง ระบบการเมืองของสังคมไทยต้องการอำนาจรัฐที่กระจายกว่านี้ เล็กกว่านี้ อำนาจน้อยกว่านี้ เปิดพื้นที่ให้แก ความแตกต่างหลากหลาย มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองง่ายกว่านี้

ภาวะเช่นนี้ รัฐจึงจะตอบสนองความคิดแตกต่างหลากหลายดีกว่านี้ และจึงจะลดโอกาสที่จะเกิดการ ทำร้ายและทำลายพวกคิดแตกต่างขัดแย้งกับรัฐ และพวกนอกคอกทั้งหลาย

2. ว่าด้วยประวัติศาสตร์บาดแผล

การจัดการกับความแตกต่างหลากหลายอย่างผิดๆ ประการหนึ่งที่เกี่ยวพันกับกรณี 6 ตุลา คือ การจัดการกับประวัติศาสตร์อย่างผิดๆ คับแคบ และไม่คิดถึงประโยชน์ต่อลูกหลาน

สังคมไทยมีวิธีจัดการกับอดีตที่ไม่อยากจดจำ หรือจำไม่ลง กลืนไม่เข้าคายไม่ออกอยู่ 2 วิธี

ประการแรก ปฏิเสธมันเสีย ทำเป็นว่าอาจารย์ปรีดี ไม่มีตัวตน ไม่มีคุณค่าความหมายใดๆ มากกว่า

50-60 ปี

ทำเป็นว่าไม่มีอาชญากรรมของรัฐ เมื่อ 6 ตลา 2519

เราวันนี้ เพื่อจารึกความทรงจำต่อการฆาตกรรมหมู่ดังกล่าว ผมขอภัยที่จะกล่าวว่ามีประวัติศาสตร์บาดแผลอีกหลายกรณีที่ถูกลืมเลือนเสียยิ่งกว่า 6 ตลาเสียอีก

6 ตลา เกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับช่างไฟฟ้า 2 คนถูกแขวนคอ เราไม่ค่อยนึกกันแล้วว่าเขาคือใคร ครอบครัวของเขาอยู่ที่ไหน เกิดอะไรขึ้นกับเขา

6 ตลา เป็นการปิดฉากการเคลื่อนไหวสังคมนิยมในเมืองครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ไทย แต่การปราบปรามกระแอสังคมนิยม มีมาก่อน 6 ตลา เราไม่ค่อยนึกถึงอาจารย์บุญสนอง บุญโยทยาน กันอีกแล้ว จนปานนี้ไม่มีใครรู้ว่าใครทำ หรือแคว่เกิดอะไรขึ้นกันแน่ ก็ยังไม่ชัด เราเคยจุกใจคิดใหม่ว่าอาจารย์ทัศนีย์ ภรรยาของอาจารย์บุญสนอง ยากลำบากขนาดไหนกับการประคับประคองครอบครัว 25 ปีที่ผ่านมา

อยากทราบ ลองไปค้นหาดูเอาสิครับ

แต่อาจารย์บุญสนองเป็นแค่ 1 ในบรรดาผู้นำขบวนการกรรมกร ชาวไร่ชาวนา ผู้นำนักศึกษา ที่ถูกปลิดชีวิตไปที่ละคนๆ รวมหลายสิบหรือกว่าร้อยคน พวกเขาทุกคนมีครอบครัว มีพ่อแม่-เมียพี่-พี่น้อง-ลูกหลาน ซึ่งไม่เคยได้คำตอบเลยว่าเกิดอะไรขึ้นกับคนที่เขารัก

สังคมไทยไม่จดจำ ไม่สนใจหาคำตอบ ไม่สอบสวน ไม่หาความยุติธรรม

คุณเคยคิดใหม่ว่าในระยะเดียวกันนั้น มีการสังหารหมู่ที่ตกอยู่ในความเงิบสนิทเสียยิ่งกว่า 6 ตลา?

เชื่อกันว่าการสังหารหมู่คราวนั้น อาจจะไม่ใช่เรื่องการเมือง จะใช่หรือไม่ก็ตาม การที่อำนาจรัฐสังหารประชาชนตายไปกว่า 70 กว่าคนกลางเมืองหลวง ไม่ใช่เรื่องที่เรควรปล่อยลืมไปราวกับไม่มีอะไรเกิดขึ้น

“กรณีจลาจลพลับพลาไชย” ถูกผลักไสออกไปนอกความทรงจำของเรา เพียงเพราะว่ากันว่าเป็นการก่อความวุ่นวายของแก๊งฮ้างฮ่วยชาวจีน

ณ พ.ศ.2543 คุณยังเชื่ออย่างนั้นอยู่หรือ?

ในนามของส่วนรวม ความภูมิใจในประวัติศาสตร์ของชาติเราไม่ยากเผชิญความจริงว่ามีเรื่องเหล่านี้อยู่

เรารักษาประวัติศาสตร์ของชาติให้ดูสวยงามน่าภูมิใจอยู่ได้ด้วยการผลักไสประวัติศาสตร์บาดแผลทั้งหลาย ให้กลายเป็น “เรื่องเก่า ๆ ที่ไม่รู้จะขุดขึ้นมาหาเรื่องกันทำไม”

“ประวัติศาสตร์อันน่าภาคภูมิใจของชาติ” คืออยากลอมประสาทสำหรับใหญ่ที่ชวนให้เราหลงใหลกับตัวตนอันสวยหรู ประวัติศาสตร์แบบด้านเดียวคือ อวิชชาที่ทำให้เรายึดมั่นกันหนักเข้า ถือมันกันให้

แน่นเข้าไปอีก ยิ่งนานก็ยิ่งหลงลืม ไม่รู้จักตัวตน

ลองนึกดูว่า ถ้าหากจู่ๆ คนที่คุณรักเป็นลูก เมียพี่ พี่น้อง ของคุณดับสูญไปเฉยๆ อย่างอธิบายไม่ได้ ตำรวจไม่สอบสวนคนร้ายไม่เคยถูกลงโทษ ไม่เคยมีคำอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้น แคมกไลรัฐยังโฆษณาว่า เขาเป็นพวกหนักแผ่นดิน เสียชาติเกิด เป็นอั้งยี่กุมารจีน

24-25-26 ปีผ่านไป และอาจตลอดกาลนาน คุณต้องเฝ้าบอกตัวเองทุกวันทุกคืนว่า คนที่คุณรักไม่ใช่คนเลวอย่างที่ถูกกล่าวหา

เก็บความทรงจำนั้นไว้กับตัวเอง ไม่กล้าพูด ไม่กล้าเปิดเผยให้คนอื่นรู้

ถ้าหากสักวันหนึ่ง สาธารณชนยอมรับและบอกคุณว่า ใช่-คนที่คุณรักเป็นคนดี และเราจะช่วยกันหาความกระจ่างว่าเกิดอะไรขึ้น

วันนั้นจะเป็นวันที่งดงามที่สุดในชีวิตของคุณ

นี่จึงไม่ใช่เรื่องการแก้แค้น ความสะใจไม่ช่วยสะสางบาดแผล

ความอึดอ้อมใจที่รู้ว่าคนที่เรารัก เป็นที่ยอมรับจดจำของผู้คนอย่างถูกต้อง หลุดออกจากเงาของความเงียบ ความภูมิใจที่เราสามารถเล่าเรื่องของเขาในแบบที่เรารู้จัก ให้คนอื่นได้ฟังอย่างเปิดเผย ไม่ต้องเก็บซ่อน ลังเล อีหลักอีเหลือ ได้แขวนรูปของเขาไว้ในที่โอ้อ่าเปิดเผย เพื่อให้คนถาม แล้วเราจะได้เล่าเรื่องของเขากลับซ้ำแล้วซ้ำเล่า

นี่ต่างหากคือความยุติธรรมที่พึงปรารถนา

ในความเห็นของผม นี่คือการกิจ ความมุ่งหมายของการชำระสะสางประวัติศาสตร์บาดแผลที่ถูกลืมเหล่านั้น ทุกกรณี

การปฏิเสธอดีตที่ไม่น่าพิสมัย คือการหลอกตัวเอง

ถ้าคนรุ่นหลังไม่ไยดีกับกรณี 6 ตุลา ก็เพราะคนรุ่นก่อนปลูกฝังวัฒนธรรมปิดหูปิดตาตัวเอง แล้วส่งทอดไปยังลูกหลาน

วิธีจัดการประวัติศาสตร์บาดแผลประการที่สอง คือ แปลงความหมายของอดีตนั้น ให้กลายเป็นแบบที่พอจะกล่อมแก้มกสันได้ลงคอ

จริงอยู่ อดีตมีหลายความหมายหลายคุณค่า ตามแต่มุมมองของคนร่วมสมัย และมุมมองย้อนหลังจากปัจจุบัน

นี่คือ ภาวะปกติของมนุษย์

ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้แก่การแปลและแปรความหมายของอดีตให้สอดคล้องกับความต้องการจดจำของปัจจุบัน

ขบวนการนักศึกษาช่วง 6 ตุลา คือกลุ่มคนที่เรียกได้เต็มปากว่าเป็นฝ่ายซ้าย ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างถึงราก จำนวนมากตระหนักดีว่า ตนต้องการสังคมนิยม (ไม่ว่าเขาจะเข้าใจมันอย่างไร ถูกหรือผิดก็ตามที) จำนวนไม่น้อยสนใจ พอใจและนิยมคอมมิวนิสต์ ทั้งในฐานะความคิดและที่มา ในรูปของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ไม่ว่าความคิดของเขาจะถูกหรือผิด เมื่อมองจากวันนั้นหรือวันนี้ ความคิดของพวกเขาไม่ใช่เรื่องน่าเกลียดน่ากลัว

พวกเขา-พวกเรา-ไม่ใช่ศัตรูประชาชน

ฝ่ายซ้าย ชาวสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ มีตัวตนในสังคมไทย จะถูกผิด ดีเลว จะชอบหรือเกลียด ฝ่ายซ้ายก็ตามที

เราไม่มีสิทธิ์และไม่ควรปฏิเสธอดีตของฝ่ายซ้าย

ผู้คนจำนวนมากไม่น้อยในสังคมไทยวันนั้นและวันนี้ มิได้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามมาตรฐานที่รัฐและสังคมไทยตีกรอบไว้อย่างน่าอึดอัด

แล้วไง? จับเขาแล้ว ฆ่าเขาแล้ว เราจะปฏิเสธหรือทำเป็นว่าคนเหล่านั้นคิดเหมือนคนอื่นๆ ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตามแบบที่รัฐบงการงั้นหรือ?

เราไม่ยอมให้เขามีอดีต อย่างที่เขาปรารถนาจะเป็นอีกงั้นหรือ?

24 ปีผ่านไป ณ สถานที่เดียวกับที่เขาจากไป ผมคิดว่าเราไม่มีทางเลือกอื่นใดทั้งสิ้น นอกจากเคารพในเกียรติ และชื่นชมกับความคิดอดมคต ตัวตนที่เขาเป็น ไม่ว่าเขาจะเป็นนักศีลธรรม นักสู้ที่รังเกียจความอยุติธรรม เป็นอนาธิปัตย์ที่ไม่ชอบอำนาจรัฐทุกชนิด เป็นซ้ายสำนักไหน เป็นสังคมนิยมค่ายใด หรือเป็นผู้นิยมพรรคคอมมิวนิสต์ก็ตาม

24 ปีผ่านไปแล้ว ณ ธรรมศาสตร์ที่เดิมแห่งนี้ ไม่มีที่ไหนจะเหมาะสมเท่านี้อีกแล้ว ที่พวกเราทุกคนที่มีส่วนทำให้อนุสรณ์ 6 ตุลาเกิดขึ้น จะเดินหน้าเป็นธงนำให้แก่สังคมไทยอีกครั้ง

คราวนี้เพื่อเปิดพื้นที่ให้แก่ความทรงจำอันหลากหลาย ซึ่งรวมถึงให้เกียรติแก่ฝ่ายซ้ายชาวสังคมนิยม ที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมของรัฐไทย เปิดพื้นที่ให้แก่อดีตที่สังคมไทยไม่ปรารถนาจะยอมรับ

เพื่อกระตุ้นเตือนสังคมไทยว่า อนาคตของสังคมอยู่ที่การเปิดอ้อมแขนต้อนรับความแตกต่าง ขัดแย้งกับรัฐ และให้พวกเขามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเปิดเผยและสันติ

ต่อสู้กับความคับแคบและอำนาจนิยม ที่มักปรากฏตัวในนามของความสามัคคี ผลประโยชน์ของชาติ และชาติ ศาสน์ กษัตริย์

6 ตุลาแบบนี้ ในความหมายนี้ดูรุนแรงเกินกว่าจะรับได้ แต่ผมมั่นใจว่าเพื่อนที่เสียสละไปเมื่อ 24 ปี

ก่อน ณ ที่แห่งนี้ คงยินดีจะอยู่ชายขอบของประวัติศาสตร์ไทย อยู่ในความทรงจำของคนอย่างเราๆ ที่เคารพในความคิดอุดมคติของเขา ตัวตนของเขา

ผมมั่นใจว่า เพื่อนเราที่จากไปแล้ว อยากอยู่ในความทรงจำของเราอย่างที่เขาเป็น

ถ้าหากความทรงจำเช่นนี้ ยากเย็นเหลือเกินที่จะให้สังคมไทยยอมรับได้ ก็เป็นภารกิจที่ต้องต่อสู้ จนกว่าสังคมไทยจะใจกว้าง ไม่ใช่ปฏิเสธ หรือตัดแปลงเขา ให้เข้าพอดีกับความคิดที่สังคมไทย กล่อมแก้มก๊มก๊นลงคอ

วีรกรรมที่ถูกผลักไสไปอยู่ในปริมณฑลของความเจียม มีคุณค่ามากกว่าวีรกรรมอันโด่งดังมากมาย ในประวัติศาสตร์ไทย

ขอบพระคุณทุกท่าน และวิญญานทุกดวงที่บันดาลใจให้ผมพูดในสิ่งที่อยู่ในใจออกมา